

POPERINGE, STAD ACHTER HET FRONT

PROGRAMMA 2017

1917 – 2017

Honderd jaar geleden legde
RAMC-dokter en naturalist Philip
Gosse zich in Poperinge toe op
de dissectie van ratten.

Honderd jaar geleden arriveerden
de eerste arbeiders van het Chinese
Labour Corps in Poperinge.

Honderd jaar geleden bereidden
de grote hospitalen rond Poperinge
zich voor op de Slag van Passendale.

In 2017 staat het programma van
Poperinge, Stad achter het Front,
in het teken van die historische
gebeurtenissen.

Op de affiche: tentoonstellingen,
lezingen, filmvoorstellingen en
concerten.

Kunstenaars gaan aan de slag
met deze 1917-thema's.

Het beloven weer boeiende
confrontaties te worden.

Dit boekje is een leidraad, om
bij te houden.

Maar laat je vooral ook ter plaatse
verrassen door onze stad en zijn
vele bezienswaardigheden.

Jurgen Vanlerberghe

Schepen van Toerisme

Memoires van een meeloper	4
Tentoonstelling	4
Buitenkunstwerk Lijssenthoek: Memoirs of a camp-follower	5
Workshop met Sven Verhaeghe	5
Ontdekkingsparcours 'A naturalist goes to war'	6
Wandelen langs de Vleeterbeek	6
1917, Totale Oorlog in Vlaanderen	7
Vive Labeur – China in Poperinge 1917 – 2017	8
Tentoonstelling	8
Begeleide fietstochten	9
Stadsfestival	9
Lezing + film: Tricks on the dead	10
Lezing + film: De aantekeningen van Sun Gan	11
Inhuldiging Chinees monument	12
Jozef Simons, van het kasteel naar het front 1914 – 1918	13
Tentoonstelling	13
Lezing	14
<hr/>	
En ook nog...	15
Inhuldiging monument piloot Stacey Jones	16
Rollend door Vlaanderen	17
Theatervoorstelling: Medal in the drawer	17
Te bezoeken	18
Bezoekerscentrum Lijssenthoek Military Cemetery	18
Executieplaats - dodencellen	19
Talbot House	20
Wandelen en fietsen	22
App Poperinge 14-18	22
Fietsen achter het front	23
De verpleegster vertelt	23

MEMOIRES VAN EEN MEELOPER

25 februari -
12 maart 2017

Expo Gasthuiskapel
Werk en film van
Sven Verhaeghe.

Gasthuisstraat 1a
di - zo: 13 – 18 uur
Toegang gratis

Expo De Letterbeek
Leven en werk van
Philip Gosse.

Veurnestraat 71
zie openingsuren
bibliotheek
Toegang gratis

Tentoonstelling: Memoires van een meeloper

'Memoires van een meeloper' focust op het werk van twee gepassioneerde mensen: Philip Gosse en Sven Verhaeghe. Philip Gosse werkte tijdens de Eerste Wereldoorlog als naturalist in het labo op Remy Siding (Lijssenthoek). Hij schreef zijn herinneringen aan die periode neer in het kleine maar fijne boekje 'Memoirs of a camp-follower'. Hij beweert zich niets van de gruwel en horror te herinneren. Wel weet hij nog alles over de dieren en de vogels. Gosse leverde zijn bijdrage als onderzoeker, rattenvanger, dieren-collectieur, taxidermist, vogelspotter en trainer van reisduiven.

Philip Gosse had een connectie met Poperinge. Bij kunstenaar Sven Verhaeghe is die connectie er ook. Hij is geboren en getogen in Poperinge en woont er nog altijd. Het werk van Sven Verhaeghe omvat naast schilderijen en tekeningen ook videowerk en installatiekunst. Landschap en natuur staan centraal. Zijn zoektocht als kunstenaar bracht hem tot bij Philip Gosse. Hij verdiepte zich in het werk van de onderzoeker, trad in zijn voetsporen en ontdekte zo onder meer het wondere leven langs de Vleterbeek. Het resulteerde in een bekroonde masterthesis en een poëtisch filmmessy.

Redenen genoeg dus om Sven Verhaeghe en Philip Gosse samen te brengen in Poperinge.

Buitenkunstwerk Lijssenthoek: Memoirs of a camp-follower

25 februari -
12 maart 2017

In het spoor van Gosse trok Sven Verhaeghe op pad met ornithologen, rattenvangers, mollenvangers, ongedierteverdelgers en taxidermisten. Met houtskool en verf reconstrueerde hij zijn tocht en is er een 'wereld van vogel en beesten' gegroeid.

**Site bezoekerscentrum
Lijssenthoek**

Workshop met Sven Verhaeghe

2 maart 2017

Sven Verhaeghe trekt met de camera langs de Vleterbeek in Poperinge en leert je op een andere manier naar het landschap kijken. Op deze tocht ontmoet je ook andere gidsen: de vogelspotter, natuurkenners, rattenvangers, taxidermisten, ... Voor natuurliefhebbers van 10 tot 14 jaar die houden van een twist!

Gasthuiskapel

Gasthuisstraat 1a
13.30 – 16.30 uur
Deelname: 4 euro via
www.popsjot.be

4 maart 2017

Gasthuiskapel,
Zaal Aria,
Talbot House

Vanaf 19 uur

Deelname: 6 euro via
www.poperinge14-18.be

Ontdekkingsparcours A naturalist goes to war

3 x cinema in de Gasthuisstraat:

Kunstenaar Sven Verhaeghe neemt je mee in zijn wonderde wereld en in die van Philip Gosse. Film, live-muziek met geluidskunstenaar Peter Paelinck en na-kaarten in Talbot House.

De plaatsen zijn beperkt.

5 maart 2017

Afspraak parking
restaurant De Leene
Boescheepseweg 2a
14 uur

Deelname gratis

Geen inschrijving nodig

Wandelen langs de Vleterbeek

Ontdek met de natuurgidsen Guido Quaghebeur en Dirk Cuvelier waarom Philip Gosse zo graag wandelde langs deze beek!

In samenwerking met Natuurpunt en Regionaal Landschap.

1917, TOTALE OORLOG IN VLAANDEREN

Een infomodule nabij de imposante begraafplaats van Lijssenthoek vertelt het verhaal van de voorbereidingen en de omvang van de hospitaalsite naar aanleiding van de Derde Slag bij Ieper. Niets gebeurt onvoorbereid, waardoor een voelbare stilte voor de storm gecreëerd wordt. Dat die storm ook hard toeslaat, bewijst de immense omvang van de hospitaalsite in het oorlogsjaar 1917.

3 juni -
31 december 2017

Site bezoekerscentrum Lijssenthoek

ma – zo: 9 – 18 uur

Toegang gratis

*Een initiatief van de
Provincie West-Vlaanderen,
Westtoer en zeven
Westhoekgemeenten,
met steun van Toerisme
Vlaanderen.*

VIVE LABEUR - CHINA IN POPERINGE 1917 – 2017

劳工为圣

1 juli - 15 september 2017

Tentoonstelling

Gasthuiskapel

Gasthuisstraat 1a
di – zo: 13 – 18 uur
Toegang gratis

Curator *Gautier Platteau*.

Met steun van
Toerisme Vlaanderen
en *GoneWest*.

In de zomer van 1917 komen de eerste Chinese arbeiders aan in Poperinge. Ze werken in dienst van het Britse leger en zullen blijven tot 1920. Ze wonen in aparte kampen en houden er eigen rituelen op na. De Chinezen kwamen niet als soldaten maar als gastarbeiders. Naast de aanleg van spoorwegen en het delven van loopgraven was het Chinese Labour Corps in grote mate ook verantwoordelijk voor het opruimen van de slagvelden na de oorlog. De tentoonstelling "Vive Labeur" – het motto van hun korps – gaat in op het onderbelichte verhaal van de Chinezen in de Eerste Wereldoorlog.

Waren het inderdaad zo'n harde werkers? Hoe was hun contact met de soldaten en de plaatselijke bevolking? Waarom verlieten ze hun vaderland? Hadden ze vrije tijd en vierden ze dan Chinees Nieuwjaar? Welke sporen lieten ze ons na?

Naast een historisch luik presenteert "Vive Labeur" een hedendaagse kijk op hun verhaal in een bijzondere scenografie.

Topfotografen Stephan Vanfleteren en Sanne Dewilde maakten voor deze expo de omgekeerde reis. Elk op hun eigen manier brengen ze verslag uit van de dorpjes en steden in China van waaruit de arbeiders kwamen. Met een fotoselectie van Jan Desloover (chef foto De Standaard).

Begeleide fietstocht

12 juli en 2 augustus 2017

Ontdek het Chinese WO 1-verhaal vanop de fiets, onder begeleiding van een gids.

**Afspraak aan
Dienst Toerisme**

14 uur

Deelname 2 euro

Chinees stadsfestival

2 en 3 september 2017

Op zondag 3 september staat het Poperingse stadsfestival volledig in het teken van China: "China back in town", met optochten van draken, theeceremonies, kalligrafieworkshops en Chinese acrobatie-acts.

**Verschillende locaties in
centrum van Poperinge**

Tip: première van 'Lastpost', van en met Lize Pede, een hedendaagse vertelling gebaseerd op de tradities van Chinees schaduwtheater. De avant-première is al te zien op het familiefestival van de Kinderbrouwerij op zondag 27 augustus.

2 september 2017

CC Ghybe

Sint-Annastraat 13

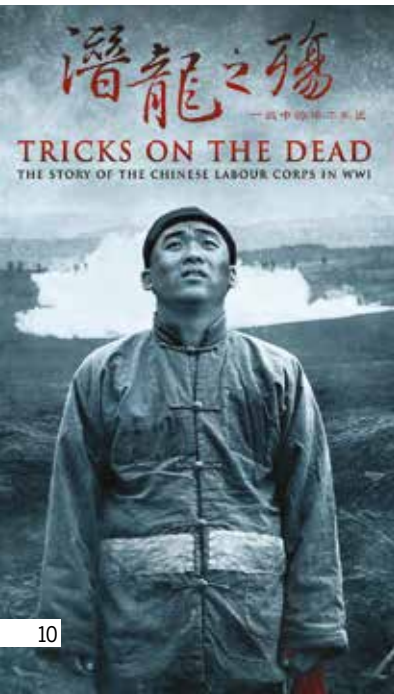
19 uur

Toegang: 5 euro

Lezing en film: Tricks on the dead

Dominiek Dendooven is sinds 1998 wetenschappelijk medewerker aan het In Flanders Fields Museum. Hij promoveert aan de Universiteit Antwerpen en de University of Kent tot doctor in de geschiedenis met een verhandeling die de oorlogservaringen van Chinezen, Indiërs en West-Indiërs aan het westelijk front in de Eerste Wereldoorlog vergelijkt.

De Canadese filmmaker **Jordan Paterson** verdiept zich graag in thema's als sociale migratie. Hij werkte drie jaar aan het docudrama "Tricks on the Dead, the story of the Chinese Labour Corps in WW1" (2014). Paterson volgt de queeste van de jonge geschiedenisstudent Zhan Yan. Hij is afkomstig uit Shandong, de provincie die het gros van de 140 000 Chinese WO 1-arbeiders aanleverde. Samen volgen ze het traject dat de Chinese arbeiders aflegden: van China over Canada tot aan het Westelijk front, waar ze onder meer terechtkwamen in Poperinge, of all places.

"As an artist I also saw the cinematic potential to create unique images in contrast to a highly overstated and Eurocentric historiography of WWI. The epic scale of the Chinese journey and the intercultural aspect of the story was just so dynamic and revealing. These Chinese labourers also supported Canadians behind the lines in Arras and Vimy Ridge. Their story connects us all."
(Jordan Paterson)

Lezing en film:

3 september 2017

De aantekeningen van Sun Gan

Sun Gan noteerde in de periode 1917 - 1919 een 250-tal waarnemingen over zijn ervaringen in het Chinese Labour Corps: van de reis per trein en schip naar Frankrijk tot het leven in het kamp nabij Hazebrouck, Noord-Frankrijk. **Professor Vanhaelemeersch** heeft de aantekeningen vertaald en plaatst ze in een historische context.

CC Ghybe

Sint-Annastraat 13

19 uur

Toegang: 5 euro

De lezing wordt gevolgd door de Franse documentaire die **Karim Houfaïd** heeft gedraaid over het Chinese Labour Corps. Hij liet zich daarbij inspireren door de aantekeningen van Sun Gan.

Opgelet: de documentaire is met Franse ondertiteling (niet in het Nederlands).

15 november 2017

Inhoudiging Chinees monument

Visserijmolenstraat

Op 15 november 1917 wordt een Chinees kamp ter hoogte van het gehucht Busseboom gebombardeerd. Dertien arbeiders overleven de aanval niet. 100 jaar later wordt ter nagedachtenis van de Chinese arbeiders een monument onthuld nabij dit voormalig kamp.

Tentoonstelling

10 - 19 november 2017

Jozef Simons is tijdens de eerste oorlogsjaren huisleraar op kasteel De Lovie (Proven, Poperinge). Hij geeft les aan de kinderen van de adellijke familie de Brouhoven de Bergeyck. Ze moeten kasteel en park delen met de militairen. Zowel de Fransen als de Britten hebben er hun hoofdkwartier. Simons hield een dagboek bij. Ook tijdens de periode als militair aan het front blijft hij schrijven. De notities gebruikt hij later in zijn literaire werk, o.a. 'Frontlied' en de roman 'Eer Vlaanderen vergaet'.

Oorlogsbarak De Lovie
Krombeekseweg 82
10 - 17 uur
Toegang gratis

De tentoonstelling biedt een inzicht in leven en werk van deze Vlaamse auteur.

Het project Jozef Simons en WO I is een initiatief van de heemkundige kring De Brakken, in samenwerking met prof. em. Ludo Simons gerealiseerd met de steun van de provincie Antwerpen, de gemeente Ranst, de stad Turnhout, de stad Poperinge, de heemkundige kringen Brucheem en Taxandria, de Erfgoedraad Ranst, de Erfgoedcel Noorderkempen en De Lovie Poperinge.

10 november 2017

Lezing

**Oorlogsbarak De Lovie
inkom via de Canadaweg**

19 uur

Toegang: 5 euro

Ludo Simons is emeritus-hoogleraar van de universiteiten van Antwerpen en Leuven en lid van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. Hij was redacteur van de "Encyclopedie van de Vlaamse Beweging" en is de auteur van het standaardwerk "Het boek in Vlaanderen sinds 1800".

De auteur voorzag de dagboeknotities van zijn vader Jozef Simons van een verhelderende inleiding en een treffende duiding.

EN OOK NOG...

5 mei 2017

Provenseweg 47

Inhuldiging monument piloot Stacey Jones (WO II)

Op 5 mei is het precies 75 jaar geleden dat Flight Sergeant Stacey Jones in Poperinge om het leven kwam. Tijdens de luchtoperatie Circus 157 crashte hij met zijn Spitfire in de voortuin van een woning langs de Provenseweg 47. De onthulling van het herdenkingsbord voor deze RAF-piloot wordt gekoppeld aan de uitgave van een WO 2-brochure. Die vertelt het verhaal van Circus 157 en stippelt een route uit langs de drie andere plaatsen waar piloten tijdens deze operatie zijn neergestort.

Rollend door Vlaanderen

12 juli 2017

Vijf personen met een zware beperking gaan voor de vierde keer de uitdaging aan om 'rollend' door Vlaanderen te trekken. Dit jaar voert de tocht langsheen WO 1-locaties in de Westhoek. Op 12 juli zijn de Rollers in Poperinge. Het stadsbestuur ontvangt de sportievelingen om 12 uur in het bezoekerscentrum van Lijssenthoek. Nadien worden alle sympathisanten uitgenodigd om mee te fietsen, te wandelen of te rollen tot in het centrum van Poperinge.

**Bezoekerscentrum
Lijssenthoek**
12 uur

Theatervoorstelling: Medal in the Drawer

16 augustus 2017

Op 16 augustus 1917 sterft de Ierse soldaat William Kerr in het hospitaal op Lijssenthoek. Auteur Brenda Palmer inspireerde zich op zijn verhaal voor het toneelstuk "Medal in the Drawer". Ter gelegenheid van de 100ste sterfdag van William Kerr wordt het drama door een Ierse cast opgevoerd in de Concert Hall van Talbot House. Vooraf brengen familie en vrienden een 'remembrance' aan zijn graf op Lijssenthoek.

Talbot House
Info via
www.poperinge14-18.be

Boescheepseweg 35a
ma-zo: 9 – 18 uur
Toegang gratis

Bezoekerscentrum Lijssenthoek Military Cemetery

Lijssenthoek Military Cemetery is de indrukwekkende getuige van meer dan vier jaar oorlogsgeweld. Van 1915 tot 1920 was op het gehucht Lijssenthoek het grootste evacuatiehospitaal van de Ieperboog gevestigd. Vandaag weerspiegelt de begraafplaats de Grote Oorlog. Het bezoekerscentrum vertelt het verhaal van deze unieke site.

Executieplaats - dodencellen

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was de binnenkoer van het stadhuis een executieplaats. In de gevangencellen brachten ter dood veroordeelde soldaten hun laatste uren door. Vandaag is het een symbolische plek, een blijvende aanklacht tegen de executie. In de ene cel krijgt de bezoeker een film te zien van de laatste momenten van een ter dood veroordeelde. In de andere cel worden de graffiti, aangebracht door de veroordeelden, uitgelicht.

Vanuit deze dodencel is de executiepaal zichtbaar. Het gedicht van Erwin Mortier nodigt uit tot reflectie.

Stadhuis

(ingang rode poort
Guido Gezellestraat)

ma-zo: 6 – 22 uur

Toegang gratis

Talbot House

Gasthuisstraat 43
di-zo: 10 – 17.30 uur
Toegang: 8 euro

Midden de bonte metropool die Poperinge tijdens WO 1 was, opende aalmoezenier Philip 'Tubby' Clayton op 11 december 1915 een soldatenhuis. De grote burgerwoning van de familie Coevoet werd omgetoverd tot "Every Man's Club". Alle soldaten, zonder onderscheid van rang of stand, waren er welkom. De naam Talbot House verwijst naar Gilbert Talbot, de broer van de hoofdlegeraalmoezenier, die sneuvelde op 23-jarige leeftijd. Voor honderdduizenden groeide deze plek uit tot "a home from home", waar ze een beetje menselijkheid, rust en vrede vonden. Meer dan een half miljoen soldaten kwam tussen 1915 en 1918 langs in Talbot House.

Vandaag vervult Talbot House de rol van "een levend museum", met logies en een volledig ingerichte keuken. Zo is Talbot House met de jaren uitgegroeid tot een internationale ontmoetingsplaats.

Programma Talbot House 2017:

- 2 april – 15 juli: *tentoonstelling:*

A veritable Pool of Peace.

Deze tentoonstelling brengt het verhaal van de Spanbroekmolenkrater, eigendom sinds 1930 van Talbot House vzw.

Het ontstaan, de geschiedenis en de toekomst van de Pool of Peace worden er belicht.

- 2 april: **Brunch@Talbot House.**

- 14 april: **'Crucifixion' – oratorium John Stainer met medewerking van Dirk Coutigny in samenwerking met het lepers kamerkoor.**

Exact 100 jaar nadat het concert gegeven werd in de tuin van Talbot House wordt nu een hedendaagse versie van dit stuk gebracht.

- 15 juli - 31 december: *tentoonstelling:* **Talbot House tegen de achtergrond van de Slag om Passendale.**

In deze tentoonstelling wordt er een directe link gelegd tussen het "hoogtepunt" (the Zenith, cf. Tubby) in het bestaan van Talbot House en de slag bij Passendaele, dit met de focus op de personen, documenten en voorwerpen in het archief.

- 10 september: **Picknick@Tubby's** in Chinese sfeer.

Applicatie Poperinge 14-18

Beschik je over een smartphone? Dan kun je de app Poperinge 14-18 gratis downloaden. De applicatie presenteert een resem fiets-, wandel- en autoroutes die je brengen naar WO1-locaties met een verhaal. De routes zetten je ook offline op de goede weg.

Wat mag je verwachten?

Getekend door de oorlog:

een fietsroute van 15 km in en rond Reningelst.

De Grote Beweging:

een stadswandeling van 3 km in het centrum van Poperinge.

Openluchtexpo:

een fiets- of autoroute van 35 km in Poperinge en deelgemeenten.

Terminus, la voie perdue:

een fiets- of autoroute van 33 km langs de voormalige spoorlijn Poperinge-Hazebrouck.

Dood met de kogel:

een autoroute van 70 km die je meeneemt naar plaatsen die gelinkt zijn aan het executieverhaal.

NIEUW vanaf deze zomer:

China in Poperinge: Deze route is gelinkt aan de expo 'Vive Labeur – China in Poperinge 1917-2017' en leidt langs plaatsen die herinneren aan het Chinese WO 1-verhaal. Vanaf de zomer van 1917 waren Chinese arbeiders te vinden in en rond Poperinge. Ze werkten aan het spoor en in de munitiedepots. Op Lijssenthoek Military Cemetery is er een Chinees perk met 35 graven. Ontdek via deze route een minder bekend stukje WO 1-geschiedenis.

Fietsen achter het front

De gids neemt je mee voor een fietstocht in en rond Poperinge. Onderweg hou je halt aan de dodencellen en de executieplaats, Poperinghe New Military Cemetery en het bezoekerscentrum Lijssenthoek. In 't Jagershof is er tijd voor een drankje en kan je het museum bezoeken.

Groepen
6 euro p.p.
Gids: 90 euro
Duur: 3 uur
Afstand: 25 km
Reservatie:
Dienst Toerisme

De verpleegster vertelt - In het kielzog van de oorlog

Deze bijzondere rondleiding is opgebouwd rond getuigenissen van verpleegsters. Het hospitaalleven zoals het was: onverbloemd en meedogenloos, verteld vanuit het oogpunt van vrouwen, moeders en kinderen.

Groepen: 75 euro
Duur: 90 min.
Reservatie:
Dienst Toerisme

Routes beschikbaar bij Toerisme Poperinge:

- Groote Beweging – stadswandeling (3 km)
- POP – fietsroute (41 km)
- Frontleven – autoroute (87 km)
- We wanen ons in Parijs – wandelroute (6 km)

Dit boekje is een uitgave van:
Toerisme Poperinge
Grote Markt 1
8970 Poperinge
T. 057/34 66 76
toerisme@poperinge.be
www.toerismepoperinge.be

Meer info:
WO 1-cel
Gasthuisstraat 67
8970 Poperinge
lijssenthoek@poperinge.be
www.poperinge14-18.be

Verantwoordelijke uitgever:

Schepenen voor Toerisme Jurgen Vanlerberghe
Grote Markt 1, Poperinge

Fotografie:

coverfoto Sanne Dewilde, Sven Verhaeghe,
Collections BDIC, National Library of Scotland,
B.AD, Toerisme Poperinge, Archief
Lijssenthoek, Talbot House, Dirk Decuyper.

